

VUISTREGELS PRESENTATIES EN POSTERS

Stel: je wilt materiaal van anderen gebruiken in je presentaties of posters. Waar moet je dan op letten zodat je het auteursrecht van de oorspronkelijke maker niet schendt? In deze vuistregels lees je de belangrijkste regels voor het gebruik van diverse materialen als tekst, foto's, afbeeldingen en/of filmpjes in presentaties of posters.

GEBRUIK VAN MATERIAAL VAN ANDEREN

Wil je een presentatie of poster maken? Gebruik dan bij voorkeur zo veel mogelijk eigen materiaal en zo min mogelijk materiaal van anderen.

Maak je toch gebruik van andermans materiaal? Gebruik dan:

- **Gratis toegankelijk (open access-)materiaal met een CC-licentie**
Afhankelijk van de gebruikte Creative Commons-licentie zijn de mogelijkheden voor gebruik meer of minder ruim.
- **CC Search; zoekmachine voor afbeeldingen**
Via <https://search.creativecommons.org> zoek je in content die je kunt delen, gebruiken en remixen. De site biedt toegang tot diverse zoekmachines voor afbeeldingen en zorgt ervoor dat je alleen zoekt naar werken met een licentie voor hergebruik.
- **Filters in zoekmachines**
De meeste belangrijke zoekmachines (o.a. Google, Flickr en YouTube) voor websites, afbeeldingen, video's et cetera hebben een filteroptie waarmee je gericht kunt zoeken naar materialen met een specifiek gebruiksrecht of licentie.
- **Speciale websites met materialen voor hergebruik**
Op sites zoals [Wikimedia Commons](#), [Europeana](#) of [Wikiwijsleermiddelenplein](#) worden grote hoeveelheden materiaal aangeboden met een licentie voor hergebruik.
- **Stocksites**
Op stocksites vind je foto's, afbeeldingen en audio(visuele) werken die je voor diverse media mag hergebruiken. Vaak zijn dit commerciële sites, maar er zijn ook stocksites die gratis stockfoto's aanbieden met zeer ruime mogelijkheden voor hergebruik. Let op: er zijn ook stocksites die zowel gratis stockfoto's aanbieden als ook niet-rechtenvrije foto's waarvoor je moet betalen. Voorbeelden van websites waarop je rechtenvrije foto's en illustraties kunt vinden zijn:
 - [Pixabay](#)
 - [Pexels](#)
 - [MMT](#)
- **Het citaatrecht**
Gebruik je auteursrechtelijk beschermd materiaal, maak dan gebruik van het citaatrecht. Wanneer je citeert uit auteursrechtelijk beschermd materiaal, hoef je hiervoor geen toestemming aan de auteursrechthebbende(n) te vragen en hoef je geen vergoeding te betalen aan de auteursrechthebbende(n). Voorwaarde is wel dat je aan de bepaalde vereisten voldoet. Het citaat moet:

- (i) een doel dienen; het citaat moet gebruikt worden ter aankondiging, ter beoordeling, in een wetenschappelijke verhandeling of voor een vergelijkbaar doel;
- (ii) proportioneel zijn; je mag niet meer citeren dan nodig;
- (iii) de bron en de naam van de maker moeten vermeld worden;
- (iv) afkomstig zijn uit een reeds gepubliceerde bron.

Maak daarnaast duidelijk dat het een citaat is door er bijvoorbeeld 'beeldcitaat' bij te schrijven of zet er een kader omheen, zoals je bij tekst citeren gebruikmaakt van aanhalingstekens.

- **Stichting UvO**

Zorg ervoor dat er geen auteursrechtelijk beschermd materiaal in de presentatie of poster staat tenzij de toestemming is geregeld via overeenkomsten of licenties bij [Stichting UvO](#) (Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties. Voorheen de sectie Readerregelingen van de Stichting PRO), [Videma](#), [PictoRight](#), [Buma Stemra](#) en/of andere beeld- of databanken.

- **Linken**

Linken naar afbeeldingen, tekst, video's en geluidsfragmenten op het internet is altijd toegestaan, mits deze rechtmatig openbaar zijn gemaakt.

- **Streamen binnen de onderwijsinstelling**

Wanneer je een video of een geluidsfragment wilt gebruiken zul je deze rechtstreeks moeten afspelen via de optie 'streamen'. Eerst downloaden en dan vertonen mag letterlijk alleen binnen de muren van de onderwijsinstelling. Plaatsen in de ELO (Elektronische leeromgeving) is niet toegestaan (tenzij de licentievoorwaarden dit toestaan).

BRONVERMELDING

Zorg altijd voor een correcte bronvermelding. Deze is namelijk altijd verplicht. Op de pagina [Bronnen vermelden](#) vind je een praktische handleiding voor bronvermelding in het hoger onderwijs.

PLAATSING OP INTRANET OF ELO

Wil je een presentatie of poster op intranet of een ELO plaatsen? Controleer dan of de contract- of licentievoorwaarden voor dit materiaal dit wel toestaan. Soms mag auteursrechtelijk materiaal wel gebruikt worden in je presentatie binnen de les, maar mag je het niet op een ELO of intranet plaatsen. Of het mag juist wel binnen de les worden gebruikt en op een ELO worden geplaatst, maar weer niet op intranet. Je presentatie of poster op internet plaatsen valt meestal niet binnen de geldende contract- of licentievoorwaarden.

VRAGEN? NEEM CONTACT OP MET HET AUTEURSRECHTEN INFORMATIEPUNT (AIP)

Heb je naar aanleiding van deze vuistregels nog vragen? Neem dan contact op met een van de medewerkers van het [Auteursrechten informatiepunt \(AIP\)](#) van je instelling.

SURF

auteursrechten@surfmarket.nl

www.auteursrechten.nl 2019

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

beschikbaar onder de licentie Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Nederland.

www.creativecommons.org/licenses/by/3.0/nl